

Antibiotikaresistensen – ett globalt problem

Christina Greko talade under Stiftelsens konferens i ämnet "Antibiotikaresistens i slaktkycklinguppfödningen – utmaningar och möjligheter".

Av anförandet framgick att antibiotikaförbrukningen i svensk fjäderfäproduktion är låg, vilket givetvis är bra. Det goda läget ger dock inget garanterat skydd mot antibiotikaresistens då resistensproblemen är globala och gränsöverskridande och därför krävs gemensamma internationella åtgärder.

Att resistensutvecklingen är ett hot mot möjligheterna att bota sjukdomar både på djur- och humansidan är ingen nyhet. Problemet har uppmärksammats allt mer under senare år. Men under Christina Grekos medryckande föredrag presenterades intressanta fakta och hon visade inledningsvis en bild på resistens hos människor som drabbats av klebsiella-infektioner där andelen personer som är okänsliga för cefalosporiner, och alltså bär på antibiotikaresistens, har ökat kraftigt från 2005 till 2010 i nästan alla europeiska länder.

Christina Greko, SVA, har under många år jobbat med antibiotikafrågorna, ända sedan Sveriges EU-inträde. Vid kycklingseminariet i februari 2012 redogjorde hon för det dagsaktuella läget kring bland annat resistensproblematiken.

Foto: Sven Secher

– Vi har aldrig tidigare sett en sådan dramatiskt snabb utveckling. Detta är en av våra största hot, sa Christina Greko. Av hennes bild framgick att läget är bättre i de nordiska länderna än i övriga Europa.

Vad innebär resistens?

Den som bär på antibiotikaresistens riskerar att en behandling inte fungerar. Det kan betyda att infektionen läker

långsammare, att sjukdomstiden blir längre, att fler komplikationer tillstöter samt att kostnaderna blir högre. Om inte antibiotikan kan hjälpa, raseras stora delar av möjligheterna till framgångsrik sjukvård.

Vad driver "resistens"?

– Antibiotikaurvalen gör att de resistenta bakterierna överlever och det sker ständigt en spridning av dessa bakterier (gener) i miljön och mellan individer, sa Christina när hon förklarade hur resistensen kan vandra runt i naturen och miljön samt genom djur och människor (*se bild på sidan till höger*).

Globalisering på gott och ont

Christina Greko konstaterade att globalisering är på både gott och ont. Till nackdelarna hör att resistent bakterier kan följa med när vi människor reser, transporterar djuren och även låter maten färdas över jordklotet. Därefter visade hon en rad bilder på användningen av antibiotika i olika länder och för olika djurslag.

– Det är mycket stora skillnader på hur mycket antibiotika som används i olika länder, konstaterade Christina Greko. Hon visade också några siffror på hur mycket antibiotika som används i olika djurslag i Sverige, vilket visade att förbrukningen är låg på fjäderfä.

Bättre läge i Norden

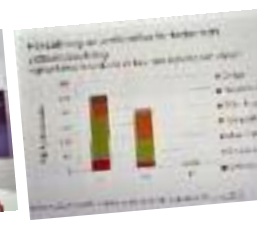
Christina Greko sa att problematiken med antibiotikaresistens är allvarligare i södra Europa än i norra Europa. För till exempel resistens hos E coli från kyckling (testat i tarminnehållet vid slakt) är läget

betydligt bättre i Sverige (Norden) än i länder som Frankrike och Spanien. För till exempel tetracyklin ligger resistensen i Sverige på dryga fem procent, i Danmark på dryga tio procent och i Frankrike och Spanien på nära åttio procent. Även för *Campylobacter jejuni* i kyckling, är resistensproblematiken likartat fördelad när till exempel Sverige och Danmark på den ena bättre sidan jämförs med länder som Spanien och Holland på den andra sidan. Förekomsten av *campylobacter* är också betydligt större i de utomnordiska länderna med till exempel Sverige på 12-13 procent och Spanien på 88 procent av kycklingflockarna.

ESBL via avelsdjur

SVA ger årligen ut den så kallade Svarm-rapporten (*bild nedan*) och år 2010 var ämnet ESBL i kyckling. Christina Greko förklarade: ESBL kan förekomma hos olika bakterier och ge resistens mot tredje generationens cefalosporiner och den kan finnas på många olika gener och är ett stort problem inom sjukvården. ESBL kan finnas i tarmen hos helt friska människor (2-5%), ofta från resor utomlands.

Kyckling är drabbat när det gäller e-coli och Christina Greko visade de stora problemen med resistens som finns i bland annat Holland. Hon berättade också om Kanada där man för några år sedan fann ökande resistens (källa: CIPARS), vilket berodde på att nästan alla kläckerier injicerade selasporiner i ägg och kycklingar. Ett frivilligt stopp infördes år 2005 och den åtgärden gav resultat.

När det gäller förekomsten av ESBL i svensk kyckling så har den härletts bakåt till kläckerierna utomlands och där har nu åtgärder sats in för att ESBL inte ska föras till Sverige med avelsmaterialet.

Gemensamma åtgärder krävs

Hur länge stannar då ESBL-bakterier kvar i kroppen? Christina Greko kunde inte ge något entydigt svar på det utan det finns istället hundratals svar på detta. Det beror bland annat på hur man har fångat upp bakterierna; till exempel genom en Thailandresa eller vid besök på sjukhus.

– Vi är inte ensamma om att behöva jobba med resistensproblematiken. Detta är istället ett globalt problem, sa Christina Greko.

Sven Secher

Statistik från olika länder är inte alltid helt jämförbar. Dock är det säkerställt att användningen av antibiotika är betydligt lägre i svensk djurhållning än i många andra länder. Förbrukningen är också lägre inom svensk fjäderfäproduktion, än inom andra djurslag.